Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U102027

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-10-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чиханцова Олена Анатоліївна

2. Chykhantsova Olena A

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 19.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна психологія, історія психології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-09-2021

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.453.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21.51, 15.41

Тема дисертації:

1. Психологія становлення життєстійкості особистості

2. Psychology of hardiness formation of the personality

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена проблемі становлення життєстійкості особистості, що характеризує ступінь сформованості здатності особистості витримувати ситуацію гострого або хронічного стресу, зберігати внутрішню збалансованість, не знижуючи при цьому успішності діяльності. На основі інтеграції концепцій життєстійкості різних науковців розроблено теоретичну модель життєстійкості особистості, що розглядає структуру життєстійкості у більш широкому контексті, ніж запропоновано С. Мадді. Обґрунтовано, що складовими компонентами життєстійкості особистості є: контроль, залученість, виклик, цілі, цінності, смисли, самоставлення, автономія, потреба в самореалізації. Розроблена структура життєстійкості є системою стійких позитивних властивостей особистості, що розуміються нами як особистісний конструкт, який сприяє її успішному пристосуванню до змін навколишнього світу в своєму прагненні до досягнення психологічного благополуччя та самореалізації. Визначено чинники, що послаблюють вплив стресових

факторів на людину: особистісна автономія і незалежність, осмисленість життя; готовність до дії; особливості планування діяльності; самоефективність; смисложиттєві орієнтації. Розглянуто та проаналізовано особистісні параметри, які зумовлюють життєстійкість особистості – автономія, самоефективність, цілі, самоставлення, цінності та смисли. Аналіз факторів життєстійкості показав, що життєстійкість особистості визначається осмисленістю життєвих цілей, наявністю прагнення до саморозуміння та саморегуляції, адекватною оцінкою власних особистісних ресурсів, позитивними взаєминами з іншими. Встановлено, що психологічною основою життєстійкості особистості є осмисленість життєвих цілей; усвідомлення цілей свого майбутнього, враховуючи досвід минулого і теперішнього; готовність до нового досвіду та результатів діяльності, самостійність та впевненість у своїх діях; переживання відчуття реалізації власного потенціалу, висока оцінка своїх можливостей, прийняття себе з усіма перевагами і недоліками; формування довірливих взаємин з оточуючими та розуміння того, що людські стосунки формуються на спільних вчинках. Встановлено, що найбільш значущою для передбачення показника життєстійкості на вибірці досліджуваних з високими показниками життєстійкості особистості є автономія, що має найбільший вплив на прогнозування показника життєстійкості. Обґрунтовано комплексну програму психологічного сприяння розвитку життєстійкості особистості, що є розвиваючою психолого-терапевтичною програмою. Основною складовою програми є особистісно орієнтований тренінг, метою якого є знаходження шляхів активного вирішення проблем за рахунок розуміння та розвитку особистісних ресурсів. Встановлено, що розроблена тренінгова програма психологічного сприяння розвитку життєстійкості особистості є валідною та ефективною за всіма рівнями, запропонованими Д. Кіркпатріком для оцінювання ефективності тренінгового навчання. Кл

2. The thesis provides a theoretical generalization and a new solution to an important scientific problem of the individual's hardiness. The concept of the research on formation of personal hardiness, methodical support of examination and optimization of personal resources of hardiness is presented. It is substantiated that the formation of the hardiness of the personality is due to personal resources, which determine the desire to develop their potential. A comprehensive study of the hardiness of the personality has shown that the criteria of hardiness are the level of development of significant components such as involvement, control, challenge, goals, values, meanings, self-esteem, autonomy and self-realization to overcome stressful situations. Based on the integration of the concepts of Muddy's and Kobeis' hardiness, Desi's and Ryan's self-determination of the personality, Stolin's and Pantileev's self-assessment, Bandura's self-efficacy, Riff's psychological well-being, we developed a theoretical model of the individual hardiness, considering the structure of hardiness in a broader context than suggested by S. Muddy. We substantiated that the components of the individual hardiness are: control, commitment, challenge, goals, values, meanings, self-attitude, autonomy, the need for self-realization. We have developed a structure of hardiness, which is a system of stable positive personality traits which we understand as a personal construct that contributes to its successful adaptation to changes in the world in its quest for psychological well-being and self-realization. We identified factors that weaken the impact of stressors on a person: personal autonomy and independence, meaningful life; readiness for action; features of activity planning; self-efficacy; meaningful life orientations. Five factors were identified in the structure of personality hardiness (the contribution of which to the total data variance is 72.96%). Thus, the psychological basis of the individual hardiness is the meaningfulness of life goals; awareness of the goals of future, taking into account the experience of the past and present; readiness for new experience and results of activity, independence and confidence in the actions; experiencing a sense of realization of the own potential, high appreciation of the capabilities, forming trusting relationships with others and understanding that human relationships are formed by joint actions. We analyzed the relationship between hardiness and coping strategies and it has been established that the leading strategy is 'Problem Solving, which is related to all components of hardiness: commitment, control and challenge. This indicates the application of this strategy in order to develop a plan of action that addresses the problem, reduces anxiety and helps to eliminate internal emotional discomfort. We determined the interrelationships of the components of hardiness with human personal resources. These are the basic human abilities of contact, trust, hope and love. Also, the impact on a person's hardiness is influenced by their personal qualities such as diligence, reliability and thrift, which provide

them with the ability to control a person's stressful situation. All components of hardiness are interrelated with such basic personality abilities as time, contacts, trust, hope, sexuality and love, which indicates the important role of emotions for the development of hardiness. We substantiated a comprehensive program of psychological assistance in the development of the personality hardiness. It is a developing psychological and therapeutic program. The main component of the program is personality-oriented training, the purpose of which is to find ways to actively solve problems through understanding and development of personal resources. Sustainability training is based on the assumption that hardiness is not an innate quality, but is formed during the life. Application of programs has demonstrated its high efficiency. The criterion for testing the effectiveness of the programs were the indicators of the hardiness, which are reliable indicators of personal changes as a result of the reflection of macrosociality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Людмила Захарівна
2. Serdiuk Liudmyla Zakharivna

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Людмила Захарівна

2. Serdiuk Liudmyla Zakharivna

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ващенко Ірина Володимирівна

2. Vashchenko Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Олександр Федорович

2. Bondarenko Alexandr Fedorovich

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осьодло Василь Ілліч
2. Osodlo Vasil Illich

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Моляко Валентин Олексійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Моляко Валентин Олексійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.